

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Βασ. Σοφίας 15
106 74, Αθήνα
Τηλέφωνο: 213 - 1313335 - 336 -337 -338 - 340
Fax : 213- 1313389

Προκειμένου για τους ΟΤΑ:

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Σταδίου 27
Τηλέφωνο: 210 - 3744360, 210 - 3744382

Αθήνα, 29 Μαΐου 2008

Αριθμ. Πρωτ.:

ΔΙΔΑΔ/Φ.51/ 590 /οικ. 14346

ΠΡΟΣ :

- 1. Όλα τα Υπουργεία**
Δ/νσεις Διοικητικού -
Προσωπικού
- 2. Όλες τις Περιφέρειες**
Δ/νσεις Διοίκησης
- 3. Δ/ση Οργάνωσης &
Λειτουργίας ΟΤΑ**
ΥΠΕΣ, Σταδίου 27 Αθήνα
- 4. Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές**
- 5. ΑΔΕΔΥ**
Φιλελλήνων & Ψύλλα 2
105 57 Αθήνα
- 6. ΠΟΕ ΟΤΑ**
Καρόλου 24, Αθήνα

**Θέμα: Χορήγηση αδειών σύμφωνα με τον Υπαλληλικό Κώδικα και τον
Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων.**

Ύστερα από ερωτήματα υπηρεσιών σχετικά με τη χορήγηση των αδειών που προβλέπονται στον Υπαλληλικό Κώδικα (ΥΚ) που έχει κυρωθεί με το ν. 3528/2007, καθώς και στον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΚΚΔΚΥ) που έχει κυρωθεί με το ν. 3584/2007 και σε συνέχεια της υπ' αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.51/538/12254/14.5.2007 εγκυκλίου της υπηρεσίας μας, σας επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

1. Χορήγηση κανονικής άδειας.

Η κανονική άδεια αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα, η άσκηση του οποίου διασφαλίζει μεταξύ άλλων και την εν γένει απόδοση και παραγωγικότητα του υπαλλήλου. Γι' αυτό άλλωστε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 του ΥΚ και του άρθρου 56 του ΚΚΔΚΥ η εν λόγω άδεια χορηγείται υποχρεωτικά στον υπάλληλο μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του έτους, έστω και αν δεν τη ζητήσει.

Σημειώνεται ότι για τη χορήγηση της κανονικής άδειας είναι αναγκαία η παροχή εργασίας και ως εκ τούτου ο υπάλληλος που δεν εργάστηκε καθόλου επειδή απουσίαζε από την υπηρεσία του **καθ' όλο το έτος** για διάφορους λόγους (π.χ. λόγω της διαδοχικής χρήσης άλλων αδειών όπως της εκπαιδευτικής, της αναρρωτικής, της άδειας

κήσης, λοχείας και ανατροφής τέκνου ή λόγω της θέσης σε αργία και διαθεσιμότητα, κλπ) δεν θεμελιώνει δικαίωμα λήψης της κανονικής άδειας για το έτος αυτό.

Εάν ωστόσο ο υπάλληλος επανέρχεται στην υπηρεσία μετά από πολύμηνη απουσία λόγω χρήσης άλλων αδειών εντός του ημερολογιακού έτους, ο υπάλληλος δικαιούται κανονικής άδειας για το έτος αυτό υπό την προϋπόθεση το υπολειπόμενο μέχρι τη λήξη του ημερολογιακού έτους διάστημα να επιτρέπει τη χορήγηση της άδειας, άλλως η άδεια περιορίζεται σε τόσες ημέρες όσες οι εργάσιμες ημέρες που μεσολαβούν από την επάνοδο του υπαλλήλου μέχρι τη 31^η Δεκεμβρίου του έτους αναφοράς. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή ο υπάλληλος θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση χορήγησης της άδειας, όποτε η υπηρεσία αφού εκτιμήσει και τις υπηρεσιακές ανάγκες αποφασίζει για τη χορήγηση ή μη της άδειας. Εξυπακούεται ότι η μη χορήγηση της αιτούμενης άδειας συνεπάγεται τη μεταφορά της στο επόμενο έτος.

Επισημαίνεται επίσης ότι στην περίπτωση θεμελίωσης δικαιώματος κανονικής άδειας, αυτό πρέπει να εξαντλείται μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος, καθότι σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη των διατάξεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 49 του ΥΚ, καθώς και των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 56 του ΚΚΔΚΥ **δεν επιτρέπεται η μεταφορά κανονικής άδειας στο επόμενο έτος παρά μόνο αν αυτή ανακληθεί, περιοριστεί ή δεν χορηγηθεί λόγω έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών.**

Τέλος, προκειμένου για νεοδιοριστούς υπαλλήλους, οι προσαυξήσεις της κανονικής άδειας που προβλέπονται στο άρθρο 48 του ΥΚ και στο άρθρο 55 του ΚΚΔΚΥ μπορούν να χορηγηθούν οποτεδήποτε μετά τη συμπλήρωση του διμήνου πραγματικής υπηρεσίας και μέχρι το τέλος του ημερολογιακού έτους.

2. Αναγνώριση προϋπηρεσίας για θεμελίωση δικαιώματος λήψης κανονικής άδειας.

Η αναγνώριση συνεχόμενης ή τμηματικής προϋπηρεσίας, στον ίδιο ή άλλο φορέα του δημοσίου, νηδδ ή σε ΟΤΑ, ως χρόνου πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 98 του ΥΚ και στο άρθρο 102 του ΚΚΔΚΥ, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου ο νεοδιορισθείς υπάλληλος να θεμελιώσει δικαίωμα λήψης κανονικής άδειας υπό την προϋπόθεση ότι δεν του έχει χορηγηθεί από τον προηγούμενο φορέα του δημοσίου, νηδδ ή ΟΤΑ, κανονική άδεια ή δεν καταβλήθηκε αποζημίωση για τη μη ληφθείσα άδεια για το ίδιο ημερολογιακό έτος.

Η κατά τα ανωτέρω αναγνώριση προϋπηρεσίας λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη συμπλήρωση του διαστήματος των δύο (2) μηνών που θέτει το άρθρο 48 του ΥΚ και το άρθρο 55 του ΚΚΔΚΥ, όσο και για την προσαύξηση των ημερών κανονικής άδειας.

Οι δικαιούμενες ημέρες άδειας υπολογίζονται με βάση το συνολικό χρόνο υπηρεσίας (πριν και μετά το νέο διορισμό) και σύμφωνα με τα όσα ρητά προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 48 του ΥΚ και στην παράγραφο 2 του άρθρου 55 του ΚΚΔΚΥ, αφαιρουμένων πάντοτε των ημερών άδειας που έχουν ήδη χορηγηθεί (ή αποζημιωθεί) από τον προηγούμενο φορέα του δημοσίου κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος.

3. Μηχανογραφική άδεια.

Η μηχανογραφική άδεια που προβλέπεται τόσο στην παράγραφο 6 του άρθρου 50 του ΥΚ, όσο και στην παράγραφο 6 του άρθρου 57 του ΚΚΔΚΥ, χορηγείται σε όλους τους υπαλλήλους που χειρίζονται ηλεκτρονικό υπολογιστή και απασχολούνται μπροστά σε οθόνες οπτικής καταγραφής για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των πέντε (5) ωρών ημερησίως.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω άδεια ταυτίζεται εννοιολογικά και, ουσιαστικά αποτελεί επέκταση της άδειας που ήδη λαμβάνουν οι υπάλληλοι κλάδων πληροφορικής βάσει της υπ' αρ. **130558/12-6-1989** ΚΥΑ, η οποία έχει κυρωθεί με το άρθρο 27 του ν. **1876/1990** και ως εκ τούτου, **δεν είναι δυνατόν να χορηγηθεί επιπλέον αυτής** (σχετική η υπ' αρ. **401/2007** γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών).

4. Αναγνώριση προϋπηρεσίας για θεμελίωση δικαιώματος λήψης αναρρωτικής άδειας

Η αναγνώριση συνεχόμενης ή τμηματικής προϋπηρεσίας, στον ίδιο ή άλλο φορέα του δημοσίου, νπδδ ή σε ΟΤΑ, ως χρόνου πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 98 του ΥΚ και στο άρθρο 102 του ΚΚΔΚΥ, κατοχυρώνει δικαίωμα λήψης αναρρωτικής άδειας αμέσως μετά το διορισμό, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι η προϋπηρεσία του υπαλλήλου υπερβαίνει το εξάμηνο.

Η διάρκεια της δικαιούμενης αναρρωτικής άδειας υπολογίζεται με βάση το σύνολο του χρόνου προϋπηρεσίας, αφαιρουμένων πάντοτε των ημερών αναρρωτικής άδειας που έχουν ήδη χορηγηθεί τόσο από την υπηρεσία του υπαλλήλου, όσο και από τον προηγούμενο φορέα του δημοσίου στην τελευταία πενταετία.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 61 παρ. 2 του ΚΚΔΚΥ, σε περίπτωση ατυχήματος κατά την εκτέλεση και εξαιτίας της υπηρεσίας καθώς και λόγω επαγγελματικής ασθένειας, το προσωπικό που απασχολείται στους χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), στους σταθμούς μεταφόρτωσης απορριμμάτων, σε εργοστάσια μηχανικής ανακύκλωσης στις υπηρεσίες καθαριότητας, στους χώρους νεκροταφείων, στην αποχέτευση καθώς και στα συνεργεία συντήρησης απορριμματοφόρων οχημάτων, δικαιούται αναρρωτική άδεια με αποδοχές ανεξαρτήτως χρόνου υπηρεσίας.

5. Ασθένεια υπαλλήλου κατά τη διάρκεια κανονικής άδειας

Στην περίπτωση που ο υπάλληλος ασθενήσει κατά τη διάρκεια της κανονικής του άδειας, υποχρεούται να ενημερώσει άμεσα την υπηρεσία του και για τη χορήγηση της αναρρωτικής άδειας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 56 του ΥΚ και του άρθρου 63 του ΚΚΔΚΥ. Η χορήγηση αναρρωτικής άδειας διακόπτει, όπως είναι αυτονόητο, την διανυόμενη ως τότε κανονική άδεια. Μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας, ο υπάλληλος επιστρέφει στην υπηρεσία του και δεν συνεχίζεται η διακοπείσα κανονική άδεια για το υπόλοιπο διάστημα. Η άδεια αυτή χορηγείται ύστερα από νέα αίτηση του υπαλλήλου.

6. Άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης

Σύμφωνα με το άρθρο 58 του ΥΚ και το άρθρο 65 του ΚΚΔΚΥ, για τη συμμετοχή σε προγράμματα μετεκπαίδευσης και προγράμματα ή κύκλους

μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, ο υπάλληλος δικαιούται να ζητήσει άδεια υπηρεσιακής εκπαίδευσης.

Η εν λόγω άδεια χορηγείται τόσο συνεχόμενα όσο και τμηματικά, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών του προγράμματος εκπαίδευσης και της χιλιομετρικής απόστασης, καθώς και των υφιστάμενων υπηρεσιακών αναγκών.

Ειδικά για την τμηματική χορήγηση της άδειας υπηρεσιακής εκπαίδευσης (π.χ. μόνο τις ημέρες των μαθημάτων), απαιτείται να υπάρχει τεκμηριωμένη αιτιολόγηση στο πρακτικό του υπηρεσιακού συμβουλίου. Τονίζεται επίσης ότι βάσει σχετικής απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου η προσαύξηση των αποδοχών (παρ. 5 άρθρου 58 ΥΚ και παρ. 5 άρθρου 65 ΚΚΔΚΥ) δεν καταβάλλεται στους υπαλλήλους που λαμβάνουν τμηματικά την εν λόγω άδεια αλλά μόνο στους υπαλλήλους που απουσιάζουν διαρκώς από τη θέση τους και για όλη τη διάρκεια των σπουδών.

Επισημαίνεται ότι οι υπάλληλοι που συμμετέχουν σε προγράμματα μετεκπαίδευσης ή μεταπτυχιακά προγράμματα **ανοιχτού πανεπιστημίου** της ημεδαπής ή αλλοδαπής δεν δικαιούνται να κάνουν χρήση της άδειας υπηρεσιακής εκπαίδευσης, δεδομένου ότι η φοίτηση δεν συνεπάγεται παρουσία και υποχρεωτική παρακολούθηση στους χώρους εκπαίδευσης (σχετική η υπ' αρ. **99/2001** γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών). Οι εν λόγω υπάλληλοι μπορούν να λάβουν μόνο την άδεια εξετάσεων (άρθρο 60 του ΥΚ και άρθρο 67 του ΚΚΔΚΥ) ασχέτως εάν οι εξετάσεις διεξάγονται κατά το Σαββατοκύριακο.

7. Χορήγηση της τριμήνης άδειας με αποδοχές για ανατροφή τρίτου τέκνου και άνω.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 53 του ΥΚ, καθώς και την παράγραφο 1 του άρθρου 60 του ΚΚΔΚΥ, η προβλεπόμενη άδεια χωρίς αποδοχές συνολικής διάρκειας δύο (2) ετών χορηγείται υποχρεωτικά, χωρίς γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου, όταν πρόκειται για ανατροφή παιδιού ηλικίας έως και έξι ετών. Διάστημα τριών μηνών της άδειας αυτής χορηγείται πλέον με πλήρεις αποδοχές στην περίπτωση γέννησης τρίτου παιδιού και άνω.

Σημειώνεται ότι η άδεια αυτή (συμπεριλαμβανομένου και του τριμήνου με πλήρεις αποδοχές) χορηγείται άπαξ στη σταδιοδρομία του υπαλλήλου και όχι για κάθε τέκνο ξεχωριστά. Το τρίμηνο με πλήρεις αποδοχές δεν δύναται να το λάβει ο υπάλληλος που ήδη έχει εξαντλήσει το σύνολο της 24μηνιας άδειας άνευ αποδοχών σε προγενέστερο χρόνο.

Επισημαίνεται ότι το σύνολο της εν λόγω άδειας άνευ αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων πλέον και των τριών μηνών με πλήρεις αποδοχές, δύναται να χορηγηθεί τόσο συνεχόμενα όσο και τμηματικά.

Ωστόσο, στην περίπτωση της τμηματικής χορήγησης και προκειμένου να αποτραπούν τυχόν καταχρηστικές συμπεριφορές, καθώς και να διασφαλιστεί ο σκοπός για τον οποίο θεσπίστηκε η εν λόγω άδεια, που δεν είναι άλλος από την αποτελεσματική ανατροφή του τέκνου, η συγκεκριμένη άδεια δεν θα πρέπει να χορηγείται για διάστημα **μικρότερο του ενός μηνός**.

Εάν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, στην περίπτωση γέννησης τρίτου τέκνου και άνω, οι τρεις μήνες με πλήρεις αποδοχές, χορηγούνται εναλλακτικά είτε **μόνο στον ένα γονέα υπάλληλο, ή και στους δύο από κοινού** με κατανομή του τριμήνου μεταξύ τους βάσει κοινής δήλωσης που καταθέτουν στην υπηρεσία τους, ποτέ όμως ταυτόχρονα για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω τρεις μήνες με αποδοχές αποτελούν χρόνο πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας για όλα τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης, σε αντίθεση με τους λοιπούς μήνες της 24μηνιας άδειας που είναι άνευ αποδοχών.

8. Χορήγηση διευκολύνσεων ανατροφής τέκνου σε νεοδιοριστο υπάλληλο και σε υπάλληλο που υιοθετεί τέκνο.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 53 του ΥΚ και την παράγραφο 2 του άρθρου 60 του ΚΚΔΚΥ ο χρόνος εργασίας του γονέα υπαλλήλου μειώνεται κατά δύο (2) ώρες ημερησίως εφόσον έχουν τέκνα ηλικίας έως δύο (2) ετών και κατά μία (1) ώρα, εφόσον έχουν τέκνα ηλικίας από δύο (2) έως τεσσάρων (4) ετών. Ο γονέας υπάλληλος δικαιούται εννέα (9) μήνες συνεχόμενη άδεια με αποδοχές για ανατροφή παιδιού, εφόσον δεν κάνει χρήση του κατά το προηγούμενο εδάφιο μειωμένου ωραρίου.

Σημειώνεται ότι ειδικά **ο νεοδιοριζόμενος υπάλληλος** που κατά το διορισμό του έχει τέκνο ηλικίας κάτω των τεσσάρων (4) ετών δικαιούται να λάβει συνεχόμενη άδεια ανατροφής τέκνου τόσης διάρκειας όσο είναι, με βάση το ισχύον μειωμένο ωράριο, το άθροισμα των ωρών οι οποίες απομένουν από την ημερομηνία του διορισμού του μέχρι τη συμπλήρωση του 4ου έτους της ηλικίας του τέκνου του, πέραν του οποίου η συνέχιση της άδειας δεν είναι επιτρεπτή.

Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο υπολογίζεται και η διάρκεια της συνεχόμενης άδειας ανατροφής που δύναται να λάβει **ο εν ενεργεία υπάλληλος, ο οποίος υιοθετεί τέκνο** ηλικίας κάτω των τεσσάρων (4) ετών (σχετική η υπ' αρ. **64/2008** γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών).

9. Αθροιστική χορήγηση διευκολύνσεων ανατροφής (9μήνου ή μειωμένου ωραρίου) σε περίπτωση γέννησης νέου τέκνου.

Ο γονέας υπάλληλος που λαμβάνει ήδη τη διευκόλυνση του μειωμένου ωραρίου ή της εννεάμηνης άδειας ανατροφής τέκνου, και πριν την εξάντλησή τους αποκτά νέο τέκνο, δικαιούται να λάβει το υπόλοιπο των διευκολύνσεων για το πρώτο τέκνο αργότερα, αθροιστικά με τις διευκολύνσεις που αντιστοιχούν στο νέο τέκνο (σχετική η υπ' αρ. 64/2008 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών).

Επισημαίνεται ότι, οι υπάλληλοι που δεν έλαβαν το υπόλοιπο των διευκολύνσεων ανατροφής για το πρώτο τέκνο λόγω απόκτησης νέου τέκνου, μπορούν να κάνουν τώρα χρήση του υπολοίπου αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι, το πρώτο τέκνο δεν έχει συμπληρώσει το τέταρτο (4ο) έτος της ηλικίας του.

Ο σύζυγος της υπαλλήλου δεν μπορεί να κάνει χρήση των σχετικών διευκολύνσεων είτε για το πρώτο είτε για το δεύτερο τέκνο ταυτόχρονα με τη σύζυγο δημόσιο υπάλληλο.

10. Χορήγηση διευκολύνσεων ανατροφής τέκνου σε πατέρα υπάλληλο του οποίου η σύζυγος εργάζεται.

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 53 του ΥΚ, καθώς και την παράγραφο 3 του άρθρου 60 του ΚΚΔΚΥ προβλέπεται ότι, αν η σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση της διευκόλυνσης του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας ανατροφής κατά το

μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των προβλεπόμενων από τον ΥΚ ή τον ΚΚΔΚΥ διευκολύνσεων.

Ως εργασία στον ιδιωτικό τομέα για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων νοείται η εξαρτημένη μισθωτή εργασία, η άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος, συμπεριλαμβανομένου και του αγροτικού επαγγέλματος, καθώς και η άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (ατομική επιχείρηση).

Για τη διαπίστωση της δραστηριότητας είναι απαραίτητη η προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης από την οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή το οικείο Επιμελητήριο.

Εάν, σύζυγος του υπαλλήλου απασχολείται με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή με ανάθεση έργου σε φορέα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ο υπάλληλος δύναται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων μόνο για το χρονικό διάστημα που διαρκεί η σύμβαση της συζύγου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου 3 της παρ. 3 του άρθρου 53 του ΥΚ και του άρθρου 60 του ΚΚΔΚΥ, αν η σύζυγος του υπαλλήλου δεν εργάζεται ή δεν ασκεί οποιοδήποτε επάγγελμα, ο σύζυγος δεν δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει εξ αντιδιαστολής ότι τις ανωτέρω διευκολύνσεις δικαιούται η μητέρα υπάλληλος ανεξαρτήτως από το εάν εργάζεται ή όχι ο σύζυγός της.

11. Μετατροπή διευκολύνσεων ανατροφής τέκνου.

Ο γονέας υπάλληλος που δικαιούται τη διευκόλυνση ανατροφής παιδιού μπορεί, καταρχήν, με βάση τις ανάγκες του, όπως αυτός εκτιμά, να επιλέξει ένα από τα δύο ευεργετήματα, δηλαδή του μειωμένου ωραρίου ή της άδειας των εννέα μηνών. Κατ' εξαίρεση και για πολύ σοβαρούς λόγους επιτρέπεται **για μία μόνο φορά** η αλλαγή στην πρώτη προτίμηση (σχετική η υπ' αρ. **50/2001** γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Εσωτερικών).

Προκειμένου δε να επιτευχθεί η ορθολογική μετατροπή του μειωμένου ωραρίου σε συνεχόμενη άδεια και αντιστρόφως, όταν και εφόσον το επιθυμεί ο δικαιούχος υπάλληλος, γίνεται με βάση το γεγονός ότι η άδεια των εννέα μηνών ισοδυναμεί με το συνολικό μειωμένο ωράριο που δύναται να έχει ο γονέας υπάλληλος κατά τα τέσσερα πρώτα έτη της ζωής του τέκνου του.

Ειδικά για την μετατροπή του μειωμένου ωραρίου σε συνεχόμενη άδεια δύναται να χρησιμοποιηθεί ο ακόλουθος μαθηματικός τύπος:

1452 ώρες* - Χ ώρες**	
9 μήνες χ	_____
1452	
* 1452 ώρες: ο αριθμός των ωρών που αντιστοιχεί στο σύνολο του μειωμένου ωραρίου από την λήξη της λοχείας έως το τέκνο να γίνει τεσσάρων (4) ετών.	
** Χ ώρες: ο αριθμός των ωρών του μειωμένου ωραρίου που διανύθηκε από τη λήξη της λοχείας (3μήνο) έως την ημέρα της αίτησης για τη χορήγηση της συνεχόμενης άδειας, οι οποίες θα μετρηθούν αρχικώς σε εργάσιμες ημέρες (22 εργάσιμες ημέρες ανά μήνα) και κατόπιν θα μετατραπούν σε ώρες πολλαπλασιαζόμενες αναλόγως είτε με το 2 είτε με το 1 (διότι 1 ή 2 ώρες είναι το ημερήσιο μειωμένο ωράριο ανάλογα με την ηλικία του τέκνου).	

Στην περίπτωση γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω, το μειωμένο ωράριο ή η άδεια των εννέα (9) μηνών προσαυξάνεται κατά έξι (6) μήνες ή ένα (1) μήνα αντίστοιχα. Για την κατά τα ανωτέρω μετατροπή του μειωμένου ωραρίου σε συνεχόμενη άδεια δύναται να χρησιμοποιηθεί ο ακόλουθος μαθηματικός τύπος:

1584 ώρες* - Χ ώρες**	
10 μήνες Χ	_____
1584	
* 1584 ώρες: ο αριθμός των ωρών που αντιστοιχεί στο σύνολο του μειωμένου ωραρίου από την λήξη της λοχείας έως το τέκνο να γίνει τεσσάρων (4) ετών και έξι μηνών.	
** Χ ώρες: ο αριθμός των ωρών του μειωμένου ωραρίου που διανύθηκε από τη λήξη της λοχείας (3μήνο) έως την ημέρα της αίτησης για τη χορήγηση της συνεχόμενης άδειας, οι οποίες θα μετρηθούν αρχικώς σε εργάσιμες ημέρες (22 εργάσιμες ημέρες ανά μήνα) και κατόπιν θα μετατραπούν σε ώρες πολλαπλασιάζόμενες αναλόγως είτε με το 2 είτε με το 1 (διότι 1 ή 2 ώρες είναι το ημερήσιο μειωμένο ωράριο ανάλογα με την ηλικία του τέκνου).	

Αντίστοιχα, για τη μετατροπή του εννιαμήνου σε μειωμένο ωράριο δύναται να ακολουθηθεί ο παρακάτω τρόπος υπολογισμού:

Αφαιρούμε το χρόνο της άδειας που έχει ήδη διανυθεί από το 9μηνο (ή το 10μηνο για γονέα που είναι άγαμος, χήρος, διαζευγμένος ή έχει αναπηρία 67% και άνω) . Το υπόλοιπο το μετατρέπουμε σε εργάσιμες ημέρες πολλαπλασιάζοντας με το 22 (κάθε εργάσιμος μήνας έχει 22 εργάσιμες ημέρες). Στη συνέχεια τις εργάσιμες ημέρες τις μετατρέπουμε σε εργάσιμες ώρες πολλαπλασιάζοντας με 7,5 (7,5 είναι οι ημερήσιες εργάσιμες ώρες). Εάν ο υπάλληλος έχει διαφορετικό ημερήσιο ωράριο πολλαπλασιάζουμε με αυτό. Το σύνολο των ωρών που διαπιστώνεται με τον ανωτέρω τρόπο δύναται να ληφθεί ως μειωμένο ωράριο κατά 1 ή 2 ώρες ημερησίως. Σε καμία περίπτωση η λήψη του μειωμένου ωραρίου δεν μπορεί να συνεχιστεί μετά τη συμπλήρωση της ηλικίας των τεσσάρων ετών, με εξαίρεση την περίπτωση γονέα που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος, οπότε η λήψη του μειωμένου ωραρίου μπορεί να συνεχιστεί ακόμη έξι μήνες.	
--	--

Σημειώνεται ότι δεν είναι δυνατή η τμηματική χορήγηση του εννιαμήνου, το οποίο και πρέπει να εξαντλείται στο σύνολό του καθώς λαμβάνεται για συνεχές χρονικό διάστημα. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η διακοπή του εννιαμήνου προκειμένου ο υπάλληλος να παρακολουθήσει το σεμινάριο της υποχρεωτικής εισαγωγικής εκπαίδευσης.

Επισημαίνεται ότι, οδηγίες για τη χορήγηση διευκολύνσεων ανατροφής σε εκπαιδευτικούς έχουν ήδη δοθεί με σχετικές εγκυκλίους του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ([35758/Δ2/29.3.2007](#) και [74275/Δ2/10.7.2007](#)).

Επίσης, σύμφωνα με την υπ' αρ. [427/2007](#) γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, οι διατάξεις των άρθρων 52 και 53 του Υπαλληλικού Κώδικα τυγχάνουν εφαρμογής και στους δικαστικούς υπαλλήλους.

12. Χορήγηση της άδειας κύησης και λοχείας στην περίπτωση θανάτου του νεογνού.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 52 του ΥΚ και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του ΚΚΔΚΥ, στις γυναίκες υπαλλήλους που κυοφορούν χορηγείται άδεια μητρότητας με πλήρεις αποδοχές δύο (2) μήνες

πριν (άδεια κύησης) και τρεις (3) μήνες μετά (άδεια λοχείας) τον τοκετό. Η άδεια λόγω κυοφορίας χορηγείται ύστερα από βεβαίωση του θεράποντα γιατρού για τον πιθανολογούμενο χρόνο τοκετού.

Όταν ο τοκετός πραγματοποιείται σε χρόνο μεταγενέστερο από αυτόν που είχε πιθανολογηθεί αρχικά, η άδεια που είχε χορηγηθεί, παρατείνεται μέχρι την πραγματική ημερομηνία του τοκετού, χωρίς αυτή η παράταση να συνεπάγεται αντίστοιχη μείωση του χρόνου της άδειας λοχείας που χορηγείται μετά τον τοκετό. Όταν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από αυτόν που είχε αρχικά πιθανολογηθεί, το υπόλοιπο της άδειας χορηγείται μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλιστεί συνολικός χρόνος άδειας πέντε (5) μηνών.

Συνεπώς, η άδεια κύησης χορηγείται εφόσον προσδιοριστεί η πιθανή ημερομηνία τοκετού, ενώ για τη χορήγηση της άδειας λοχείας η μόνη προϋπόθεση που τίθεται είναι η ύπαρξη τοκετού ανεξαρτήτως της επιβίωσης ή μη του νεογνού.

Όπως είναι αποδεκτό από την ιατρική επιστήμη η διακοπή της κύησης μέχρι την 24^η εβδομάδα θεωρείται αυτόματη ή τεχνητή έκτρωση. Αντίστοιχα, μετά την 24^η εβδομάδα της εγκυμοσύνης θεωρείται πρώιμος ή πρόωρος τοκετός είτε το νεογνό είναι ζωντανό είτε όχι.

Μάλιστα η περίοδος λοχείας μετά τον πρόωρο ή πρώιμο τοκετό δεν διαφέρει από την αντίστοιχη περίοδο λοχείας που ακολουθεί την τελειόμηνη κύηση και τον φυσιολογικό τοκετό. Σημειώνεται επίσης ότι η απώλεια του νεογνού προκαλεί έντονη συναισθηματική και αγχωτική διαταραχή με σημαντικές ψυχικές και σωματικές επιπτώσεις στην υγεία της μητέρας υπαλλήλου.

Βάσει των ανωτέρω, σε περίπτωση απώλειας του εμβρύου μέχρι την 24^η εβδομάδα της εγκυμοσύνης πρέπει να χορηγείται στην γυναίκα υπάλληλο αναρρωτική άδεια σύμφωνα με τη σύσταση του θεράποντος ιατρού και τη διαδικασία που προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις του ΥΚ και του ΚΚΔΚΥ.

Σε περίπτωση πρώιμου ή πρόωρου τοκετού που πραγματοποιείται μετά την 24^η εβδομάδα της εγκυμοσύνης και πριν την έναρξη της άδειας κύησης πρέπει να χορηγείται η τρίμηνη άδεια λοχείας ανεξάρτητα από την έκβαση του εμβρύου.

Τέλος, η απώλεια του νεογνού που πραγματοποιείται μετά την έναρξη της άδειας μητρότητας (κύησης και λοχείας) δεν επηρεάζει τη συνολική πεντάμηνη διάρκεια αυτής.

13. Άδεια για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης των τέκνων.

Σύμφωνα με την υπ' αρ. [ΑΤΙΑΑΔ/Φ.53/1222/20561/9.8.2007](#) (ΦΕΚ 1613/2007) υπουργική απόφαση, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 7 του άρθρου 53 του ΥΚ και της παραγράφου 7 του άρθρου 60 του ΚΚΔΚΥ, η άδεια που προβλέπεται για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης των τέκνων χορηγείται και στους γονείς υπαλλήλους που το τέκνο τους είναι εγγεγραμμένο σε παιδικό σταθμό υπό την προϋπόθεση ότι ο σταθμός εφαρμόζει πλήρες πρόγραμμα νηπιαγωγείου. Σε κάθε περίπτωση το τέκνο πρέπει να έχει την προβλεπόμενη από το νόμο ηλικία για να παρακολουθεί την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. [1566/1985](#) «η πρωτοβάθμια εκπαίδευση παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα).»

Βάσει δε της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του ν. [3518/2006](#), η παρακολούθηση προγραμμάτων σε νηπιαγωγεία είναι διετής και εγγράφονται σε

αυτά νήπια που συμπληρώνουν την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής ηλικία τεσσάρων (4) ετών. Η φοίτηση όσων την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών είναι υποχρεωτική.

Συνεπώς, έχοντας υπόψη τα ανωτέρω, η άδεια για την παρακολούθηση της σχολικής επίδοσης των τέκνων χορηγείται και στο γονέα υπάλληλο που το τέκνο του είναι εγγεγραμμένο σε νηπιαγωγείο ή παιδικό σταθμό που εφαρμόζει πρόγραμμα νηπιαγωγείου, και είναι τεσσάρων (4) ετών ή συμπληρώνει την ηλικία αυτή την 31^η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής, δεδομένου ότι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση εντάσσεται και το νηπιαγωγείο, το οποίο διαρκεί δύο (2) έτη.

14. Χορήγηση αδειών σε αποσπασμένους υπαλλήλους

Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι, για τη λήψη της άδειας υπηρεσιακής εκπαίδευσης, υποβάλλουν τη σχετική αίτηση στην υπηρεσία που ανήκουν οργανικά και ταυτόχρονα την κοινοποιούν στην υπηρεσία στην οποία υπηρετούν με απόσπαση. Η άδεια χορηγείται από το όργανο διοίκησης της υπηρεσίας προέλευσης, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 58 του ΥΚ και το άρθρο 65 του ΚΚΔΚΥ. Στην περίπτωση χορήγησης της άδειας, η υπηρεσία υποδοχής διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα για ανάκληση της απόσπασης.

Για τις λοιπές άδειες (π.χ. κανονική, αναρρωτική, μητρότητας, άνευ αποδοχών ειδικές άδειες, κλπ), η σχετική αίτηση υποβάλλεται στην υπηρεσία που υπηρετούν με απόσπαση, η οποία αποφαινεται για τη χορήγησή τους ή μη και γνωστοποιεί την απόφασή της στην υπηρεσία που ανήκει οργανικά ο υπάλληλος, εφόσον χορηγεί την αιτούμενη άδεια.

Παρακαλούνται όλα τα υπουργεία να ενημερώσουν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύουν. Επίσης οι Περιφέρειες παρακαλούνται να κοινοποιήσουν την παρούσα στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού που εποπτεύουν.

Τέλος, το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης παρακαλείται να κοινοποιήσει την παρούσα σε όλα τα νοσοκομεία.

Η παρούσα εγκύκλιος βρίσκεται στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (www.gsra.gr) στην ενότητα Δημόσια Διοίκηση - Επικαιρότητα.

Οι Γενικοί Γραμματείς

**Δημόσιας Διοίκησης &
Η/κής Διακυβέρνησης**

Εσωτερικών

Βασίλειος Ανδρονόπουλος

Πάτροκλος Γεωργιάδης

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού κ. Ζώη
3. Γραφείο κ. Υφυπουργού κ. Νάκου
4. Γραφείο κ. Γ. Γραμματέα Εσωτερικών κ. Γεωργιάδη
5. Γραφείο κ. Γ. Γραμματέα ΔΔ & ΗΔ κ. Ανδρονόπουλο
6. Δ/νση Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού της ΓΤΔΔ & ΗΔ
7. Δ/νση Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου της ΓΤΔΔ & ΗΔ